

2017-10-09 Kokouksen muistio

Aika: 9.10.2017 klo 15.00 - 16.30

Paikka: Meritullinkatu 10, nh. Louhi

Osallistajat: Tomi Kytölä (pj.), Jukka Haapamäki, Kalevi Koskimies, Janne Oberg, Matti Sillanmäki, ~~Anna Kankaanpää, Immo Aakkula~~, Tero Huttunen, Tarja Kaira-Hiekkavuori, Anne Tamminen-Dahlman, Minna Anttila, Sanna Haanpää (OPH), Outi Tasala (siht.)

MUISTIO

1. Tiedoksi

a. Lausunnot TATTI-työryhmälle

- Opetus- ja kulttuuriministeriön [lausunto](#) TATTI-työryhmälle on lähtenyt päiväyksellä 4.10. Lausunnossa nostetaan esille mm. tarve yleislainsäädännölle, jotta viranomaisten toimet koulutustoimialalla varmistetaan. Lausuntoon liittyy esimerkkiluonnos tietosuojalain säännöksi ja yksityiskohtaisiksi perusteluiksi ([liite](#)). Liitteessä opetuksen tarpeet on huomioitu konkreettisesti, ja se sisältää esimerkkejä suojatoimenpiteistä.
- Tietosuojavaltuutetun toimisto on toimittanut luomansa ohjeen lausuntojen antamisesta TATTI-ryhmälle. Tämän toivotaan toimivan työkaluna erityislainsäädännön arviointiin. Ohje tulee julkiseksi lokakuun lopussa.

2. Keskustelu koulutustoimialan pienryhmän tavoitteista

- Koulutustoimialan tietosuojan pienryhmä perustettiin Tietovirta- ja sanastotyön koordinaatioryhmän toimesta. Lähtötilanteesta todettiin, että laajennetun kokoonpanon ryhmälle asian tiimoilta oli tarvetta: valmistautuminen tietosuoja-asetuksen voimaan tulon vaihtelee eri toimijoiden kesken. Ryhmän pyrkimyksenä on luoda ja koota tietosuoja-asetuksesta materiaalia toimialan erityispiirteet huomioiden eri toimijoiden käytettäväksi. Ryhmä on luonut [sivuston](#) tätä tarkoitusta varten.

- ☐ **Päätös:** Päätettiin laajentaa alkuperäistä ryhmää sisältämään kokouksessa läsnäolevat henkilöt (Opetushallitus, Kuntaliitto ja Tietosuojavaltuutetun toimisto). Pyritään edistämään asianajajien läsnäoloa kokouksissa, ja toivotaan vakiintunutta osallistujajoukkoa noin kerran kuukaudessa järjestettäviin kokouksiin, jotta ryhmän jatkuvuus ja tehokas toiminta voidaan taata.

3. Keskustelu toteutettavasta ohjeistuksesta

- Koulutustoimialalla kaivataan ohjeistusta erityisesti rekisterinpitäjän velvollisuuksiin liittyen. Tarvitaan ymmärrystä siitä, mikä muuttuu ja mikä pysyy ennallaan tietosuoja-asetuksen voimaantulon myötä. Tietosuojavastaavilta on tullut kysymyksiä mm. Tietosuojavaltuutetun toimistoon ja Opetushallitukselle paljon, mutta ne eivät ole kovin yksityiskohtaisia. Materiaalia on tuotettu jo useilla tahoilla, ja olemassa olevaa aineistoa tulisi koota kaikkien tietoon.
 - Euroopan komission Artikla 29 Working Party kokoa aineistoa tietosuojavastaaville mm. vaikutuksen arvioinnista. Hyväksytyt materiaali käännetään myöhemmin myös Suomeksi. WP 29 muotoutuu myöhemmässä vaiheessa tietosuojaneuvostoksi, ja antaa tämän jälkeen suosituksia tietosuojavastaaville.
 - Kuntaliitto on tehnyt aineistoa sopimusten tekemisen tueksi.
 - Tietosuojavaltuutetun toimiston [nettisivuilla](#) on tietoa EU:n tietosuojauudistuksesta. Sivulta löytyy myös yleisiä kysymyksiä ja vastauksia. Tietosuojavaltuutetun toimisto ei voi vielä antaa varsinaisia suosituksia, ja tiedusteluihin annettujen vastausten todetaan olevan osin tulkin varaisia. Tietosuojavaltuutetun aiemmat kannanotot tullee myös arvioida ja tarvittaessa päivittää asetusta vastaaviksi.
 - OTTO-ryhmä (opetustoimen tietosuojan ohjausryhmä) on pääasiassa keskusteluryhmä, jossa tuodaan esille heränneitä kysymyksiä. Ryhmässä ei ole nimettyjä jäseniä ja toimintaan voi ilmoittautua mukaan. Ryhmässä on aiemmin ollut osallistujia mm. OKM:stä, OPH:sta, OAJ:stä, korkeakouluista, kunnista ja sekä edustusta tietosuojavastaavista. Varsinainen työ tapahtuu kuitenkin pienryhmissä, eikä OTTO-ryhmä tuota tällä hetkellä materiaalia. OTTO-ryhmä on aiemmin kommentoinut koulujen ja oppilaitosten käyttöön tehtyä, Opetushallituksen julkaisemaa [opasta](#) *Julkisuus ja tietosuoja opetustoimessa*. Opasta ei voi kuitenkaan sellaisenaan käyttää tietosuoja-asetukseen varautumisessa, sillä siinä ei ole huomioitu tietosuoja-asetusta, ja se on tämän vuoksi päivityksen tarpeessa.
 - Korkeakouluasteella on luotu [ohjeistus](#) korkeakoulujen opintohallinnon työn tueksi, *Korkeakoulujen opintotietojen tietosuojan käytännönsäädännöt*. Ohjeistuksessa ei ole huomioitu tietosuoja-asetusta, ja käytännönsäädännöt tullee myös päivittää asetuksen mukaiseksi.
 - Korkeakoulujen opintohallinnon ja tietohallinnon asiaintuntijoiden yhteistyöverkosto Synergiaryhmä on tarkastellut tietosuoja-asiaa opintohallinnon tietojärjestelmien näkökulmasta, miettien alkuun VAHTI-jaottelun mukaisia rekisteröidyn oikeuksia.
 - Julkisen hallinnon digitaalisen turvallisuuden johtoryhmän (VAHTI) [ohjesivustolta](#) löytyy yleisiä koulutuksia tietosuoja-asetukseen liittyen.
 - Verkosta on saatavilla paljon materiaalia. Havainnollistava esitys esimerkiksi [opas](#) *Guide to the General Data Protection Regulation* ([twobirds.com](#), suora [linkki](#) tiedostoon).

- ☐ **Päätös:** Päätettiin kerätä yhteiselle sivustolle Eduuniin kysymyspankkia eri tahoille saapuneista kysymyksistä ja vastauksia näihin, sekä tuoda kysymyksiä kokouksiin mietittäväksi. Selvitetään mahdollisuutta kysymysten merkitsemiseen sektorikohtaisilla tunnisteilla. Kysymykset kerätään ryhmän sisäiseen työtilaan, josta ne nostetaan julkiselle alueelle, muodostaen näin oppaan ja materiaalia. Yleismateriaaliin kerätään myös tietoa eri tahoilla julkaistusta oppaista, jotka suositellaan luettavan. Tilaan tuodaan korkeakoulupuolelta siellä tuotetut materiaalit tiiviinä esityksinä.

4. Koulutustoimialan erityispiirteet ja toimialaa koskeva lainsäädäntö

- Tietosuoja-asetuksen soveltaminen koulutuksen alueella voi olla haastavaa toimialalla vallitsevien useiden lainsäädäntöjen vuoksi. Useiden erityislainsäädäntöjen merkitystä ei välttämättä täysin ymmärretä, ja nämä tulevat vaikuttamaan tulevaisuudessa paljon.
- Perusopetus on lakiperusteista, mutta perusopetukseen liittyen on kiinnostusta analytiikan kehittämiseen. Erityisesti oppimisympäristöihin liittyen on kiinnostusta kerätä tietoa oppilaitoksen oman palvelunkehityksen tarpeisiin, ja tähän liittyen tullee ratkaistavaksi kysymys kuuluuko tämä enää perusopetuksen järjestämiseen liittyvän lain piiriin.
- Julkisuuslaki vaikuttaa viranomaispuolella henkilötietojen käsittelyyn. Pienryhmällä ei ole tietoa tullaako julkisuuslakia muuttamaan.
- Nuorisolain piirissä on myös arkaluontoista tietoa, joka tulee ottaa huomioon tietosuojatulkinnossa. Etsivästä nuorisotomesta on toteutettu opas OKM:n toimesta.
- Toimialalla tietojen siirto on osin sopimusperusteista, osin lakisääteistä viranomaistehtävää.

- ☐ **Päätös:** Koulutustoimen eri sektorien erityispiirteiden huomioon ottamiseksi päätettiin kutsua OKM:n naapuriosastoilta, kulttuurin ja nuorison puolelta, edustusta ryhmän toimintaan mukaan.

5. Muita asioita

- a. Seuraava kokous pidetään torstaina 2.11. klo 09 - 11, Meritullinkatu 10, nh. Kalevala.